

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 41 ANUL XXI.

Sabiu, in 20 Maiu (1 Iuniu) 1873.

Telegrafulu ese de două ori pre septimana: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditoria foiei pre afara la c. r. poste cu bani ga'a prin scrisori francate, adresate către expeditoria. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Din Francia.

Cea mai importanta scire dela prefacerea cea noua a lucrurilor în Francia este la tota întemplantarea, ca adunarea nationale voiesce sa increda conducerea republicei franceze alesului Mac Mahon pre cinci ani, pre responsabilitatea acestuia. Scirea acest'a este repetita în două telegrame din Parisu dte 28 Maiu n. Corespondintie la diurnale nemtiesci și în speciale la o foia din părțile Renului dau lucrurilor alta fatia. Din datele și relatiunile foiei renane se vede ca bonapartisti și sunt foarte multiamiti cu schimbările cele noue. Deja în 24 ser'a, spre 25 Maiu se adunara mai multi ofitieri îmbracati în vestiminte civile într'o cafenea, unde toastara pre puteri pentru împertol. Aclamatiunile în urm'a acestoru toate se audiau pre boulevard, dara pentru aceea petrecerea s'a continuatu mai departe fara de a fi jignita de organele politiei republicane. Unii legitimisti mai cugetatori sunt foarte pusi pe gânduri, și le pareu, ca au concursu la resturnarea lui Thiers și la prefacerea cea noua. Ei fura insielati de orleanisti, cari vediu ca și asiă nu potu profită alt'a decât vre-o două portfoiri ministeriali, cari le și castigara (Majoritatea ministeriului inse totusi o facu bonapartistii).

Este vorb'a, ca sedintiele adunării nationale se voru amenă. Unii vedu în amenare apucatur'a pentru o lovire de statu. Căci tier'a trebuie pregatita în tacere pentru evenimentele venitorie și asiă nu e bine sa fia opusetiunea în adunare care sa suscite atentiunea publicului într'un'a și se i-o atraga asupra celoru ca sa se întemple.

Se vorbesce, ca în Parisu s'au nceput și arătările. 29 de prefecti se destituira, 6 se stramutara. „Köln. Ztg“ într'o corespondintia din Versailles epune, ca alegerea lui Mac Mahon n'a fostu luata seriosu nici de către legitimisti nici de către orleanisti. Cugetulu rezervatu alu acestoru două fractiuni a fostu se restörne pre Thiers. Despre Mac Mahon erau mai multu de cătu convinsi ca nu va primi postulu de presiedinte. Acum dara legitimistii și orleanistii se cătescu însisi de fapt'a lor.

Diplomatia este foarte rezervata încă fati'a cu evenimentulu acest'a.

Ofitierii se dice ca sunt foarte veseli de ajungerea lui Mac Mahon pre scaunulu de presiedinte. Bine ca elu asigura în drept'a și în stâng'a ca nu se tiene de nici o partida, elu în inim'a sea e bonapartistu. Elu stă în corespondintia cu imperatés'a Eugeni'a. Unu lucru neînsemnatu în alte împregiurări, capata acum o însemnatate politico. Nu este de multu de cându se scösera la vendiare trasurile imperiale de gala. Imperatés'a a insarcinatu pre Mac Mahon se liciteze și sa-i cumpere patru din trensele și priu unu adjutante de ai sei asiă a și făcutu. Carele sunt cumparate și sunt în Parisu, și adjutantele care a licitatu s'a esprimat în o societate bonapartista, ca în trasurile aceste va intră Eugeni'a cu principele imperiale cu triumfu în Parisu.

Dupa cele ce le celimu în diurnale prussienesci putemu conchide, ca schimbarea din cestiune a facutu sensatione în Berlinu. Articuli oficiosi asigura din toate puterile, ca prefacerea lucrurilor în Francia nu o atinge pre Germani'a, pâna cându cea dintăiu va corespunde obligamintelor se. De alta parte, inse celimu ca se tienu un'a dupa alt'a sedintie ministeriali decâte ori vine vr'unu telegramu din Parisu și ca (în 28 Maiu) a chiamatu imperatulu pre Bismarck din sedintia senatului imperialu. — Parisulu e inse pâna acum liniscitu.

Sinodulu archidiecesanu.

Sedintia X din 23 Aprile.

(Urmare.)

Dr. Pecurariu: Trebuie se observezu, ca pre cătu este obiectulu de mare și importantu eu

atât'a cresce și greutatea de alu distinge. — Putiene cuvinte voiu vorbi și eu asupra obiectulu din cestiune, și voiu luă firulu din anulu trecut se responde și dep. Branu aci unde vorbimu de unu referinte care are missionea de a supraveghea scölele nostre. — Amu disu în anulu trecut cumca postulu acest'a au fostu o creare cam nefericita, atunci pöte numi-ati datu crediementu. Aveti-acum'a destulu de chiaru în vedere, ca resolutu-s'au ce a-ti decisu în anulu trecut în acest'a privintia. Aveti în vedere, cumca postulu acest'a, creatiunea acest'a, nu s'iau implinitu missionea sea, ci au facutu acei'a ce noi toti scimu.

Se dice, ca ce n'amu potutu pâna acum vomu face de aci înainte. — Déca a-si sci ca și de aci încölo sa se faca numai atât'a precum s'a făcutu pâna acum'a, atunci 1200 fl. sunt pre multu. — Positiunea preliminaru în bugetulu anulu trecut pentru acestu scopu, banii, s'au platitu. — Si eu sunt de convingere, ca trebuie sa facemu ce-va pentru scölele nostre.

Déca ne vitămu la conclusulu sinodului din anulu trecut, 'lu aflămu în contradicere cu statut. organicu, care dispune chiaru, ca se alegemu asesori în toate trei senatele, inse stat. org. nu ne dice, că noi sa împartim referatele în senate. Amu disu sa dămu libertate Consistoriului și sa nu impunem lui persöne, căci atunci Consistoriulu nu pöte satisface conclusulu nostru. — Dovéda este reportulu cons. unde se dice, ca nu au pututu implini decisulu sinodului.

Măna libera trebuie sa aiba Consist. în afacerile se și déca nu va satisface conclusulu sinodului, atunci 'lu vomu trage la responsabilitate si eu voiu fi celu dintăiu, care voiu face acest'a. Dămu referad'a Cons. elu sa si-o împartiésca, căci acest'a împartire se tiene strinsu de afacerile interne consistoriali, și sa sciti ca si va alege persöne corespondentorie. Unde se cere a se face pressione morala, acolo va alege și tramite o persöna se impuna sa faca pressione morala. Medilöcele trebuie potrivite scopului ce voiescu a-lu ajunge.

Dep. Branu dice, ca conclusulu sinodului nu se pöte sterge pâna nu amu ajunsu scopulu. Eu negu acest'a.

Eu nu mi-amu uitatu de cuventarea presidiala la deschiderea sinodului, prin care presidialu nostru, Escelenti'a Sea ne dice, sa ne tienu de canöne, aveti lege teneti-ve de lege, că sa nu veniti în stare neplăcuta că coreligionarii nostri serbi.

Se nu ne amestecămu în lucruri politice aci în afacerile nostre scolari, nu în lucruri politico-nationali, căci pentru acelea s'a îngrijitu adunarea dela Mercurea; se nu ne amestecămu ap'a cu vinulu, căci nu vomu avea nici apa nici vinu. Sa avemu grigia de biserică și scöla. Se nasce întrebarea, ca care este institutiunea principala primitiva scöla ori biserică? Întrebarea acest'a o resolutiu cu istoria în mâna, ca adeca biserică au fostu primitiv'a institutiune, care ne-au aperatu și scutitu scölele nostre, biserică este care ne-au crescutu pre noi, și de n'aru fi fostu biserică n'amu fi fostu uici noi nici scölele.

S'a disu, ca scöla a sustienutu biserică.

Acest'a cu totulu este pre dosu, căci biserică este uniculu organismu, care au sustienutu și sustiene scölele. Numai institutiunea biserică nostre ne face possibile adunările nostre ne îndreptătesce a disculă asupra scölelor nostre confessionali. Eu privescu biserică totu deodata din punctu de vedere administrativu socialu, și vedu, ca biserică în evulu mediu au concentratu tota puterea în sine, toate institutiunile filantropice în întreg'a Europa; cu atât'a mai putienu me potu vedé îndreptătitu, că sa aducemu biserică în pericul. Medilöcele biserică principale, primitive, au mai întâiu de a se întrebuintă în prim'a linia pentru condițiunile biserică și numai în a două linia pentru alte scopuri.

Trebuie sa avemu în vedere și acea împregiurare, cumca toate corporationile bisericesci și de statu au și putere materiala, precum au avutu și are biserică romano-cat. séo papista, înainte cărei'a regii și imperatii au trebuitu sa ingenuchie. Acest'a biserică au avutu cea mai mare putere materiala (o voce: cu care au crescutu pre iesuitii.)

Déca barbatulu nostru meritatu au aflatu, ca banii se periclitéza, acest'a a buna séma au întielesu lucru, și déca acel'a vine și ne dice, crutiati, atunci trebuie sa i dămu incredere acestui barbatu, care în tempu de 25 an ocărmitu biserică nostra nationala spre multiamirea tuturor, acestu barbatu cându ne recomăda parsimoni'a are de buna séma și motivele se!)

Recunoscu necessitatea, că sa avemu grigia de scöle, inse mai înainte de toate trebuie sa avemu grigia de asigurarea biserică, că acest'a sa nu sufere, căci atunci și celelalte ale biserică voru suferi. — Certele între noi devinu de acolo, ca vedemu necessitățile, dara nu avemu medilöcele de a puté satisface tuturor cerintelor. Amu veditu în discussiunea bugetului straduint'a de a face și inmulti stipendii și pentru acei'a cari musica în momentu.

Trebuie tienutu unu bilantiu. — Sa vedemu mai întâiu, că averea biserică sa cresce, că sa potemu satisface tuturor trebuintelor.

Sa ajutămu scölele ori sa facemu referenti scolari?

Unulu au renunciatu și la léfa împrennata cu acestu postu. Cons. arch. d. s'a convinsu, ca acestu postu nu se pöte realiză dupa conclusulu adusu de sinodu. Sa ne tienu de lege, putemu inse modifică legea dupa facticele împregiurări. Suntu de acordu cu dep. Branu, ca pentru referad'a scolara sa se platésca 200—300 fl. remuneratiune, inse ceea-lalta suma preliminaru sa se întrebuinteze dupa propunerea comisiunei, căci o persöna nu pöte cercetă întreg'a archidieceasa, ceea ce numai prin o substitutiune din partea Cons. arch. cu strinsa privire la barbati nostri de scöla, se pöte face.

Prin aceste motive sustienu propunerea comisiunei.

Macellariu: Sa binevoiesca înaltulu presidiu a dá deslusire, ca nu sunt eu de vina, de visitatiunea scöleloru în archidieceasa, s'au întrelasatu.

Presidiulu: E dreptu, ca dlu referinte nu s'a pututu lasă din centru sa mérga în visitatiunea scöleloru prin archidieceasa, căci au avutu de a referă piesele incurse.

Candrea propune: 1200 fl. salariu 600 fl. pausialu pentru referinte și 200 fl. pentru substitutu.

Metianu: Toate institutiunile nostre bisericesci incepundu dela sinödele parochiali pâna susu n'au altu scopu decâtu binele și fericirea poporului nostru. Ele sunt numai unu midilöcu pentru ajungerea acestui scopu nobilu a luminării poporului nostru. Recunoscu, ca biserică este și în legatura cu scöla, dara trebuie sa-mi concedoti, ca unde biserică este fara scöla, acolo poporulu nostru numai scie romanesce. Amu cugetatu și eu asupra propunerii comisiunei și déca vomu cumpeni simburulu ei, vomu află ca nu-i mai multu nici mai putienu decâtu raportulu Cons. arch. din care vedemu, ca din impedimentele obyente nu s'a potutu esmite nici referintele nici alti barbati în visitatiune, căci au fostu toti ocupati. —

Întreba pre on. comisiune, ca aflase-voru alti barbati cari se aiba chiamarea pentru o remuneratiune de 50—80 fl. se faca unu servitiu asiă de greu de inspectori scolari?

Nu potu crede acest'a. — De acea nu potu partini propunerea comisiunei ci sunt pentru acceptarea propunerii înainte vorbitorului. CREDU, ca prin acest'a leafa nu se îngreună fondurile nostre. Tagm'a déca s'aru îngreună, scimu cu totii ca po-

porulu au contribuit la acestea fonduri si se cavin, cá sa-i dămu si lui o parte, unu equivalentu din venitul care 'lu aduca fundurile noastre, cu atât mai vertosu ca numai putine procente se cheltuescu pre cându cea mai mare parte din venite se capitalizeza din anu in anu. — Din acelu motivu asiá dara, cá noi se cautămă tótu midilócele se cultivămă poporulu nostru celu remasu indereptu, suntu contr'a propunerii comisiunei si pentru propunerea inaintea vorbitorului. —

D. M a n o l e : Cându se tracteaza de unu importantu objectu, de bas'a unui poporu, atunci nici unu membru nu pôte fi, care se divergeze in opinionea ei numai in forma. — Acést'a se propune dela fia-care patriotu adeveratu. In tóte parlamentele suntu fractiuni, dara cându vinu momente mari si seriose la midilocu, cându se decide pentru venitorulu patriei, atunci se unescu reprezentantii deosebitorulu fractiuni parlamentare cá ómeni savanti si numai in forma potu sa divergeze.

Regreteza vorbitorulu, ca densulu nu pôte sa impartasiésca parerea doctorului Pecurariu, care au facutu istoriculu bisericiei nostre adaugendu, ca cu totii cunoáscemu istoria trecutulu nostru. Observéza si densulu, ca biseric'a este anim'a, si scóla mintea, si dice, ca biseric'a care au domnita unu tempu nu s'a potutu tiené, au cadutu pentru ca n'au avutu poporu cultu n'au avutu cleru cultu, care sa fia pututu suferi persecutiunile inimice. Astadi vedemu ca marele barbatu au scosu biseric'a din catusile in care au fostu afundata; acestu barbatu s'a formatu in scóla; tóta lumea luminata 'si forméza lumin'a sea in scóle. Biseric'a sta astadi pre altu terenu, pre care este indatorata sa ingrijésca de a cresce ómeni si barbati in scoli, cáci atonci avendu barbati culti, acesti'a voru aperá biseric'a si natiunea. Déca staruimu sa crésca fondurile archid. sa progreseze paralele, capitalele materiali, atunci sa ne silimu totu odata, cá si capitalele intelectuali, spirituali sa progreseze, cáci atunci vomu avea ómeni invetiati, capitale spirituali nepretiovere. — Trecendu la scólele nostre confessionali, observu, ca acestea suntu in disordine, cáci din raportulu comis. amu vediutu ca numai 67 scóle suntu bine dotate si in ordine buna, si numai 82 de scóle suntu prevédute cu recuisitele trebuincóse.

Déca acest'a este contingentulu nostru de cultura, apoi tristu este lucrulu, pre cându 264 de scóle suntu fára regula, pre care regimulu le pôte preface in scóle comunali, cáci ele cum suntu nu corespunderu legiloru vigenti; 41 de scóle ni s'a luatu

si unu numeru insemnatu suntu amenintate cu desconfessionalisarea.

Acést'a se chiama progresu ? !

§. 129. din stat. org. dice apriatu, ca senatulu scolaru 'si implinesce chieamarea dupa instructiunile si mesurile sinodului parochialu si este conformu §. 127. din stat. org. indetoratu a tramite din tempu in tempu unulu séu doi comissari din sinulu seu spre cercetarea scóloru. Pre basea acestei legi positive nu potu partini propunerea Dr. Pecurariu, cá sa dămu mâna libera Cons. archid. cá acest'a sa faca tréba, cáci atare procedere se improtivesce cu legea chiara positiva. Supremii ierarhiei nostre bisericesci, au sciutu bine ca cum au sa se manipuleze scólele nostre. Dice Dr. Pecurariu, ca caos'a scolara n'au progresatu, cáci referintele scolaru n'au visitatu scólele ci au cantatu sa refereze cele 200—300 de piese la Consistoriu. In virtutea conclusulu sinodulu archid. din anulu trecutulu nr. prot. 49 p. 7. Cons. archid. au fostu indetoratu sa efeptiéscu visitatiunea scóloru nostre confessionali prin referintele senatulu scolaru séu prin alti ases. scol. in districtele unde se va aflá mai mare necesitate.

Dr. Pecurariu ne spune, ca acestu decisu nu s'au efeptuitu, ca Cons. archid. nu au lasatu pre referinte sa mérga in visitatiune. Se intrebămă acum pre Cons. archid. cá sa ne lumíneze despre neimplinirea conclusulu sinodulu nostru.

Vorbitorulu este de acea convingere, cá noi sa alegemu in senatulu scol. ómeni de specialitate si anume spriginesce propunerea facuta pentru alegerea unui referinte scolaru cu angagementu de a visitá scólele in archidiecea, precum le visitá pre tempulu absolutismulu Dr. Vasiciu.

(Va urmá.)

Revista diuarristica.

Fundulu regiu a capetatu unu inspectoru scolaru propriu in persón'a dlui Bieltz, sasu de nationalitate. Acést'a favorire a sasiloru din partea regimulu fatia de cestiunea fundulu regiu inca nedeslegata a datu ansa diuarrulu „Nemere“ a scrie cu privire la acést'a denumire urmatórele :

„Luati-ve pelariene, faceti locu, magiariloru; cetiti in fruntea diuarrulu „Kronst. Ztg.“ nuntulu de bucuria: Bieltz s'a denumitu de inspectoru scolaru ala fundulu regiu.“

„Noi nu voimu sa ne apropiámă de meritele domnulu Bieltz, treboie inse sa radicámă contra

acestei calltáti de denumire, contra nomenclaturei „inspectoru scolaru ala fundulu regiu“ protestu.“

„Déca e trebuintia de unu inspectoru scolaru, atunci respectivulu oficialu sa pórte numele acoloru comitate, in care e activu, atunci activitatea lui sa se estinda pre unu cercu, in care elu prin presentia sea personale pôte esoperá si ce-va succesu, nu inse pre unu teritoriu risipitu de 36 miluri, unde elu, cá si comitele, nu pôte corespunderu chieamarei. In acést'a denumire privimu noi presemnele statulu politicu propriu a sasiloru — din grati'a lui Ddieu si a altor'a incepe pamentulu sasiloru cuprinsi de ungunii barbari a se consolidá; dara e si tempulu supremu, cá sa se smulga acestu statu micu din ghiarele absolutismulu magiaru, pentru cá sa-si tiese, credinciosu missiunei sele, planurile sele seculari mai departe.“

„Ce voiesci tu opinione publica; amutiesce, cându vedi, ca capacitáti tale concedinte cu poterea esecutiva nu facu natiunea sasésca egala celoru-lalte natiuni; cátu de susu stralucesce aceea, cátu de josu stau aceste in intunerecula prostiei! Cum se mai si pôte cere, cá acele legi aspre sa se aplice la unu poporu asiá cultu? Dómne feresce! acést'a natiune gingasia aru trebú si piéra in acela-si aeru si atunci ce aru fi din Ungari'a.“

„Dupa atátea lovituri de sórte si dupa atátea desastre ministrulu presedinte sasescu in persón'a comitetulu, ministru de finantia sasescu in persón'a presedintelui Universitáti si ministrulu de culte sasescu cu cea mai nóua denumire e gal'a; apoi indepedinti'a nu se pôte castigá in sboru, deocamdata trebuie sa ne acomodámă sistemii dualistice, celelalte voru urmá cu tempulu numai; de n'aru fi afurisit'a opinione publica si blastematulu spiritu alu tempulu; acesti'a suntu inimicii nostri cei neimpacabili, carii asemenea páturiloru de aeru strabatu prin gaur'a cheiei si in cas'a cea mai bine incuiata. Noi avemu inse unu midilocu si contr'a acestei-a; se scótemu din midiloculu nostru ori ce elementu suspectu afara, se scótemu atátu din regimulu cátu si din oficiolate totu spiritulu afara, care ne aduce aminte de Ungari'a, pentru cá planurile indreptate din tier'a fortificata a sasiloru asup'a statulu ungaru sa nu se tradeze pré de tempuriu. Dara tu ministeriu gratiosu, din a cáru indurare avemu si cástigurile de pâna acum, tu scii singuru, ca noi in tempuri grele totu-déun'a amu fostu radimi, pre cámpurile de resbelu fii credinciosi ai patriei nostre magiare, pre tine ne lasámă, cáci cându tu esti cu noi, cine pôte fi contr'a nostra? Se terminámă inse

FOISIÓRA.

Analís'a spectrale.

(Dupa Dr. H. Schellen.)

(Urmare.)

Ast'a e prob'a despre adeverulu teoriei lui Kirchhoff, si se pôte esecutá la o intunecime centrala de sóre, cându adeca lun'a acoperu totalu lumin'a simburelui si lasa se ajunga la noi numai pre ceea a aburiloru din atmosfer'a sórelui.

La anulu 1868 in 18 Augustu se intemplá o atare intunecime de sóre, dara rezultatele nu satisfacura teori'a, cáci in loculu linielor intunecate a lui Fraunhofer, care — ce e dreptu — disparu, nu se ivira acele sisteme de linie limpedi, care se acceptau cá provenite din spectrele aburiloru invapaiati, ce forméza atmosfer'a cea neacoperita, ci numai nisce linii putienu luminóse séu cam intunecate.

Dara aru fi lucru prea pripitu, cându cine-va deodata aru afirmá, ca teori'a lui Kirchhoff e falsa, de óre-ce aburii, ce forméza atmosfer'a sórelui, probabilu nu posedu atáta ferbentiéla, cáta se recere pentru producerea unei lumino intensive, si din o departare de 20 milióne de miluri nu potu produce spectrele de gazu. Suntemu dara indereptatiti a presupune, vediendu liniile lui Fraunhofer cam intunecate, ca intre simburele centrala si intre atmosfer'a sórelui esista o diferentia mare de temperatura.

Fia simburele centrala a sórelui chiaru in forma de aburu séu gazu — dupa cum dice astronomulu francesu Faye — teori'a lui Kirchhoff e si va fi valida pentru totu-déun'a, si tóte experimentele cáte se voru mai face pentru cá sa se esplice petele de sóre, faciele si protuberantiile, tóte acestea — dicu — voru trebú si aiba de basa acést'a teoria.

Cu proprietatea fisica a sórelui s'au mai ocupatu fórté multi astronomi renumiti, intre cari loculu primu 'lu merita celebrulu astronomu din Rom'a Pater Antonio Secchi, carele demonstrá, ca in atmosfer'a sórelui esista aburi de apa. Acestu barbatu prea meritatu se ocupa dió'a nóptea cu cercetári astronomice despre constitutiunea universulu; in unu opu fórté voluminosu „Sórele“ 'lu analizéza pre acest'a cu cea mai profunda genialitate si edifica mai departe la renumitá teoria a lui P. S. La Place despre desemnarea sistemulu universalu. Mai departe avemu se amintimu pre Ianssen, Lockyer, Huggins, Warren dela Rue, Nasmyth, Tennant, Herschel, Tyndall si altii, cari toti 'si castigara merite insemnate pre cámpulu acest'a, si cu deosebire la anulu 1868 in 18 Augustu cu ocaziunea intunecimei centrali de sóre. Dela acesti barbati renumiti posedemu o multime de tratate scientifiche despre petele de pre sóre, despre faciele si protuberantiile lui etc. dara spatiulu si lips'a figuriloru ne fortiéza se trecemu mai departe. —

Spectrulu lunei si a planetiloru

Déca planetii si si lunile loru nu eradiéza nice o lumina propria, ci numai prin acea aparu luminatórie, reflectéza lumin'a sórelui, spectrele loru trebuie se fia simile cu acél'a alu sórelui; intre aceste spectre potu proveni diferentia numai de acolo, ca lumin'a solara suferu óresi cari scimbári, reflectându-se in surfaciele acestoru corpuri ceresci s'au trecendu prin atmosferele loru.

Huggins si Miller aflara, ca spectrulu lanei consuna intra tóte cu elu sórelui; din cele ce scrutara diferite locuri ale lunei, nimenea nu potu aflá vre-o scimbare in liniile intunecate din spectru, nice cu respectu la intensitatea relativa si nice la inmultirea s'au micusiorarea numerulu linielor. Trebuie deci se conchidem, ca lun'a nu are atmosfera, ceea ce resulta si de acolo, ca acoperindu lun'a fára o stea si facendu prin asta cu nepotintia

sa-i mai vedemu lumin'a, nu s'a observatu nice o fractiune de radi in marginea lunei.

Huggins, Miller, Secchi si Ianssen observara fórté acuratu in spectrele planetiloru Jupiter, Saturn, Venus si Marte liniile lui Fraunhofer, care provinu din atmosfer'a sórelui. La toti planetii acesti'a afara de Venus vediura nisce linie absorbitórie, care ne indereptiescu se presupunemu, ca in atmosferela loru esista aburi de apa. Liniile aceste absorbitórie documentara barbatiu cest'a, ca le produce si atmosfer'a pamentulu si ca nu potu proveni de aiurea, decâtu numai din aburii cei de apa ce esista in atmosfera.

Spectrulu lui Jupiter si celu de comunu debilu alui Saturnu ne aréta in rosiiu o linia fórté négra, carea nu concade cu nice o linia absorbitórie din atmosfer'a pamentulu. Noi nu potemu inca decide, ca óre tiene-se lini'a acést'a de cele ale aburiloru de apa ce le-a aflatu Janssen, asemenea nu potemu decide ca óre contienu atmosferele acestoru doi planeti atari aburi s'au nu, si ca dóra acolo esista vre-unu corpu, ce nu se afla in atmosferá pamentulu.

Asemenea nu potemu afirmá, ca Venus nu are atmosfera, vediendu ca din spectrulu lui lipsescu anumite linie de absorbtione, de-si e fórté splendidu si strataiatu de tóte liniile lui Fraunhofer; ba, unii cutéza se afirmez, ca Venus are atmosfera motivându cu aceea, ca radii se frángu in marginea lui. Potemu presupune, ca atmosfer'a ast'a nu e destulu de nalta, cá se produca o absorbtione destulu de poterica; séu potemu dice si aceea, ca nu surfati'a planetulu, ci norii care se afla la o anumita altime dela surfacia resfrángu lumin'a sórelui, carea apoi nu e espusa de locu la poterea absorbitórie a straturiloru de de subtu si mai dese din atmosfera planetulu.

Secchi a cantatu acum de curendu spectrulu planetulu Uranus si a aflatu, ca e unulu din cele mai demne de atentione. Spectrulu acést'a e asiá,

de graba! fără de aceea ochii lumii întregi sunt îndreptați asupra espuseiunei d'n Vien'a și asupra caderei Bursei, de aceea nici câinii nu mai ascultă strigătele populației nesăsești din fundul regiunii; ea e numai unu complexu de plugari, pre cari îi ținemu de seculi în freu și nu e demna, că se-o ascultăm!

Publicarea cârtiloru funduarie in Transilvani'a.

EDICTU.

Despre publicarea cârtiloru funduarie pregătite respective susceptibile in comunele comitatului Turdei tîenătorie de sedri'a judecatorésca in Turd'a, și de judecatoriele cercuale in Jar'a de josu, Turd'a Felvintiu și Muresiu-Ludosiu; apoi in comunele judecatoriei cercuale din Reginulu sasescu, tîenătorie de sedri'a judecatorésca din Muresiu-Osiorheiu; mai incolo in acele comune a districtului Háromszék și alu comitatului Albei superióre, care concurn la sedri'a judecatorésca din Seps-Sangeorgiu, și tîenătorie de judecatoriei cercuale de acolo; asiderea in comun'a orasienésca din Muresiu-Osiorheiu, tîenătorie de judecatoriei cercuale de acolo; precum in comunele Car'a și Pat'a a comitatului Colosiu, tîenătorie de judecatoriei cercuale din Colosiu și de sedri'a judecatorésca din Clusiu; și in fine in comun'a Rusulu din susu alu comitatului Solnoculu din launtru, tîenătorie de judecatoriei cercuale din Becleanu și de sedri'a judecatorésca din Desiu.

Nr. 2420—1873.

In urm'a ordinatiunei inaltului ministeriu reg. ung. de justitia d'to 17 Aprile 1873 Nr. 13.212. in privinti'a mentionatelor operate de cârti funduarie se facu cunoscuté urmatórele:

I. Localisarea pentru introducerea cârtiloru funduarie este pre deplinu terminata:

a) In comunele comitatului Turdei tîenătorie de judecatoriei cercuale din Jar'a de josu, și de sedri'a judecatorésca din Turd'a, luându afara comun'a Baisiör'a cu pârtile ei: Muntii baisori și Valea Jertii unde pentru comassarea întreprinsa, localisarea inca nu s'a finitu, și adeca in comunele: Jar'a de josu, Silulu de josu, Pociag'a de josu, Solciv'a de josu, Secliu, Bedelö, Berdisiu, Bichelatu, Buru, Silulu din susu, Silulu din susu (muntii), Pociag'a din susu, Solciv'a din susu, Valea, Hesmasiu, Hsdatu, Caccov'a Ianfalva, Fenesieliu, Ocolisieliu, Magur'a, Ma-

derusu, Lit'a, Ocolisieliu-mare, Lit'a romanésca, Ratisiu, Stiopi, Runcu, Agriciu, Saulaslo, Surducu, Satulu, Tresculu, Toroczko-Szt.-György, Lunc'a și Vidaly.

b) In comunele comitatului Turdei, din cerculu judecatorésca Felvintiu, tîenătorie de sedri'a judecatorésca din Turd'a, și adeca in comunele: Sudiudinulu de josu și de susu, Gáosdra, Sanmartinu și Vaidoszeg.

c) in comunele totu acelu comitatu tîenătorie de cerculu judecatorésca și de sedri'a judecatorésca din Turd'a, și adeca in comunele: Tritiu de josu, Lun'a Bányabükk, Cirila, Agarbicu Tritiu din susu Petridulu din susu, Dirisiu Grind, Gyéres-Szt.-Király, Indal, Keresztes, Comitiegü, Koppand, Petridulu de mijlocu, Micusiu, Petridu, Magyar-Szilvás, Mezö Böö, Cianulu mare, Mezö-Örke, Pusztá-Csán, Pusztá-Szt.-Mártonu, Pusztá-Szt.-Király, Selice, Selisce, Sind și Tur.

d) in comunele totu acelu comitatu, in cerculu judecatorésca din Muresiu-Ludosiu, tîenătorie de sedri'a judecatorésca din Turd'a luându afara comun'a Datos, in care pentru comassarea întreprinsa localisarea inca nu s'a finitu și adeca in com. Grindu Cristurno, Hederev'a, Iclantieliu, Dalautiu, Maros-Bogath, Teti'a Lechinti'a Muresiu-Ludosiu, Orbulu, Mezö Ujfalu, Mezö-Pete, Mezö Záh, Mezö-Szengyel, Trimitelnicu, Budii, Mezö-Szakal, Siaale, Mezö-Czikud, Mezö-Kook, Teureni, Saniacobu, Nagy-Ikland, Dileulu mare, și Sanmargita.

e) in fine in comunele comitatului Turdii, care se afla in cerculu judecatorésca din Reginulu sasescu tîenătorie de sedri'a judecatorésca din Muresiu-Vasarheiu, luându afara comunele Palota, Poca și Siarpatocu, in care pentru comassarea întreprinsa, localisarea inca nu s'a finitu, și adeca in comunele: Adorjan, Chiheriulu de josu, Urisiniulu de josu, Rip'a de josu, Idisiulu, Abafaja, Bóla, Berezkuulu, Déda, Disznajo, Csinade, Sacalu, Sancerde, Felfalu, Chihirulu de susu, Urisini de susu, Idisiulu, Füleháza, Gernyeszeg, Gölemesterháza, Görgény-Hudák, Görgény-Uvegsür, Görgény-Oroszfalu, Görgény-Soakna, Görgény-Szt.-Imre, Hétbükk, Hatmuresiu, Idecsapatka, Checuci, Cas'a, Chincesiü, Ilie micu, Sederesiü micu, Körtvélyfaja, Curticapu, Dumbrava, Libanesti, Lueriu, Marou, Huducu, Coiesdalu muresiului, Maros-Peterlaka, Maros-Jara, Beca ungrésca, Magyar-Fülpös, Magyar-Regen, Moiosiu, Sederisiulu mare, Olah-Nados, Oláh-Telek, Bec'a-romanésca, Oláh Toplicza, Rusiava, Orosz-Idecs, Petele, Keresztur, Pusztá-Almas, Rotosnya, Jiernotfaia, Sa-

romberke, Sasz-Regen, Sorophaza, Sanmartinu, Szent-Mihálytelke, Toldale, Unocu, Sentionu și Vécs.

f) In comunele districtului secuescu Háromszék care se tienu de cerculu judecatorésca din Seps-Sangeorgiu, și adeca in comunele: Al-Doboly ca farcasivago, Arkos, Angyalos, Besenyo, Bkfalvu, Bodck, Dobollo, Egerpatok, Ereszlevény, Étfalu, Fel-Doboly, Fotos, Gidofalva, Kalnok, Kilyén, Kis-Borosnyo, Komolo, Kőkös, Köröspatak, Laborfalva, Lisznyo, Magyaros, Málnás, Nagy-Borosnyo, Öltszem Rety, Szent-Király, Semeria, Seps-Martonos, Szotyör, Szacsva, Seps-Szent-Iván, Uzon, Zalan și Zoltan.

g) In comunele comitatului Albei superióre, împärtite judecatoriei cercuale din Seps-Sangeorgiu, și adeca in comunele: Arapatak și Elöpatok, Bodzaforduló, Bükszád, Erösd, Hidveg, Liget și Niarospatak, Miko-Ujfalu.

h) In comun'a orasienésca Muresiu-Vasarheiu, tîenătorie de judecatoriei cercuale de acolo.

i) mai incolo in comunele Cara, Pata din cerculu judecatorésca Colosiu, alu comitatulu Colosiu, in care pentru comassarea întreprinsa acum s'a finitu și localisarea.

c) in fine in comun'a Rusulu din susu din comitatulu Solnocului din launtru aflatóre in cerculu judecatorésca din Becleanu, tîenătorie de sedri'a judecatorésca din Desiu.

Cârtile funduarie pre deplinu terminate a comunelor mentionate dimpreuna cu registrele parcelarie de posesiune și desemnulu liniamentelor de acelu tîenătorie se voru transpune dela 1-a Iunie 1873. la oficialele de cârti funduarie ordnate lângă judecatoriele mentionate sub II. unde a le vedea ori cui e permis in órele oficióse.

II. Afacerile de cârti funduarie le prevede:

1. Sedri'a judecatorésca din Turd'a pentru tóte comunele totu acelu comitatu enumerate I. a, b, c, d,

2. Judecatoria cercuala din Reginulu sasescu pentru comunele din comitatu Turdei, enumerate sub I. e.

3. Judecatoriei cercuale din Muresiu-Vasarheiu pentru comun'a orasienésca Muresiu-Vasarheiu.

4. Sedri'a judecatorésca din Seps-Sangeorgiu pentru tóte comunele alu districtului Háromszék și alu comitatului Albei superióre enumerate sub I. f, și g.

5. Sedri'a judecatorésca din Clusiu pentru cele dóua comune, enumerate sub I. i. tîenatóre de comitatulu Colosiu.

6. și in fine sedri'a judecatorésca din Desiu

natriu, magnesiu, vismuth, antimonu, telluru, mercuriu, ba! in acei dintáiu chiaru și hidrogenu.

Acesti doi astronomi scrutara ca la 100 de stele fipte, dara P. Secchi, fiindu favoritu de cerulu celu limpede a Italiei, a întrecatu cu multu pre collegii sei din Angli'a, scrutându mai multu cá 500 stele fipte. Anals'a spectrala a scrutatu preste totu pâna acum apröpe la 700 de stele fipte. Celebrulu Secchi le-a împärtitu in 4 grupe si anme: grup'a întâiu eprinde pre cele mai multe; caracteristec'a acestora e, ca au lumina alba, și ca in atmosfer'a lorü prepunderéza hidrogenulu. Cá modelu servésca Sirius.

De grup'a a dou'a se tienu stelele fipte, care posedu mai multu o lumina galbena, cum e α Bootes ori și sórele nostru.

Grup'a a III contine stelele fipte, care au lumina rosia cum α Herculis ori β Pegasi. Atmosferele lorü nu contineu hidrogenu.

Iéra grup'a a patr'a cuprinde stelele fipte care suntu de marimea a siés'a.

Tóte observatiunile facute la stelele fipte ne îndreptatescu sa afirmámu, ca celu pucinu cele mai splendide au o constitutiune fisica simila cu a sórelui nostru. Lumina lorü respándesce radi, cá și a sórelui, din o materia inferbentata pâna la invapaierea cea mai mare, și strabate totu o data o atmosfera de abori absorbitori. Cu tóte ca consuna in constitutiunea genarala, totusi esista o variatiune mare in compositiunea singuraticelorü stele fipte; gruparea diferitelorü elemente e caracteristica pentru fia care, și noi potemu presupune, ca tocmai aceste proprietáti individuali a unei stele fipte stau in unu nexu necesariu cu scopulu particulariu a esistentiei ei și cu fiintele vietuitorie, care locuiescu lumea planetaria, ce o incungiora.

In modulu acest'a pasira astronomii și Huggins cu Miller aflara prin experimentele lorü, ca in atmosfer'a stelelorü fipte α tauri și α orionis esista

lumina; in caus'a ast'a potemu capetá informatiuni numai dela anals'a spectrala. Acést'a ne da miedulu cá in lumina eradiata de aceste corpuri ceresci departate se cetimu semnele despre adeverat'a lorü natura si despre constitutiunea lorü fisica. In lumina acést'a avemu o comunicatiune telegrafica intre stele și pamentu; spectroscopiulu e telegrafulu, singuraticile linie spectrale suntu literele alfabetului, iéra spectrulu întregu forméza telegramele. Nu e usioru a pricepe limb'a acestorü stele; totusi le-a sucesu dejá neobasitorü scrutatori Secchi, Huggins și Miller se scruteze dupa anals'a spectrala stelele cele mai splendide, petele nebulöse și pre unii cometi, și aflara rezultate secure despre compositiunea lorü naturala.

Universalmente spectrele stelelorü fipte suntu simile cu alu sórelui, adeca suntu spectre continue strataiate de linie întunecate; asiá dara potemu aplicá și la aceste corpuri ceresci teori'a lui Kirchhoff, și potemu dice, ca si pentru ele au valóre acele relatiuni, care le-amu acceptatu pentru sóre. Presupunendu dara ca fotosfer'a solida ori fluida alba de vapaiu a stelei fipte e incungiorata de aburi ferbenti, cari absorbu acei radi de lumina, pre care i-aru eradiá ei cându insisi aru fi invapaiati, noi suntemu in stare se conóscemu din ce materia e compusa atmosfer'a stelei fipte, vedindu liniile întunecate din spectrulu ei; și cá se simu securi, pásimu cu anals'a chiaru cá si la atmosfer'a sórelui, adeca asemenámu liniile limpedi spectrale a materielorü nóstre terestre, dupa ce amu prefacutu in aburi și amu invapaiatu aceste materie cu ajutoriulu schintelei electrice, cu liniile întunecate din spectrulu stelei respective, și dupa cum concadu acele linii unele cu altele afirmámu, ca in atmosfer'a acelei stele se afla in adeveru cutare și cutare materia terestra.

Despre stelele fipte.

Cu tóte ca stelele fipte suntu fórté departe de noi, și ne aréa mai putiena spredóre de cátu lun'a și planetii, totusi ni dau sa le pricepemu mai acuratu natur'a lorü fisica, de óre-ce au lumina propria de sine statatória. Omenimea a admiratu pururea, mai a și adóratu stelele, și scrutatori cei mai renumiti, ocupánduse cu cerulu celu acoperitu de stele, dorira tare se scie, ce suntu acele corpuri splendide. Spre scopulu acest'a folosira telescopiulu, dara indesiertu, cáci instrumentele cele mai mari de natur'a ast'a nu aretara stelele fipte in forma de discu, ci numai cá nisce puncte stralucitorie. Ei considerara aceste stele de totu atáti'a sori adeverati incungiorati fia carele de o familia de planeti; dara opiniunea ast'a se basá numai pre analogia posibila. Telescopiulu nu ne chiarifice natur'a propria și compositiunea materiala a acestorü puncte departate de

(Va urmá.)

pentru cuman'a Rusulu din susu din comitatulu Sol-
noçului din launtru.

(Va urmá.)

Pianulu de josu, 9 Main 1873.

Motto: Das Lob macht ärger und macht besser
Durch Beifall wird der Edle grösser,
Der Böse schlimmer als zuvor,
Der Schlaue listiger, und dümmmer noch
der Thor.

L. H. v. Nicolay.

Românii din giurulu Sabesiului sasescu in co-
munele amestecate cu sasi, nicairi nu stau in o
stare politica asiá favorabile pentru ei, cá in Pia-
nulu de josu, cáci comitetulu com. constá din 20
membri români si doi sasi, judele e românu, nota-
riulu a fostu pâna de una-di românu, jurati suntu
3 români si numai unu sasu; si totusi românii, cari
facu $\frac{1}{5}$ din comuna, se lasa de-i pórtá sasiu — $\frac{1}{5}$
— cum pórtá némtiulu pre ursu de nasu. Si acé-
st'a din simpl'a cauza, ca fiii inteligenti ai acestei
comune, — cari nu suntu putieni la numeru — se
intereséza prea putienu de binele româniloru.

Pentru probatiune voiu enará numai dóue casuri.

Dupa ce românii, in máni'a pedeceloru puse
de sasi, si zidiserá mór'a bisericeii lorú gr. or.,
sasiu incepura a starú pentru facerea unei mori pre
spesele comunei in folosulu ambeloru scóle — ro-
mâne si sasesci. La acésta scóla sa luere satenii,
sasiu si românii in compania si venitele sa se im-
parta ambeloru scóle fratiesce. Dara cum intielegu
sasiu fratietatea acésta? Asiá, cá sa luere la mór'a
facenda preste 300 români si vre-o 60 sasi si cându
va fi gal'a, din venitu sa ia ei jumetate, românii
iéra jumetate. Frumosu esemplu de egala îndrep-
tate! — Spre scopulu acésta s'a si cumperatu
din alodiu unu fenatiu bine situatu pentru facerea
unei mori; din diverse cause inse lucrulu nu s'a
mai continuatu si sasiu facura propunerea la comi-
tetu: ca de óre-ce suntu in apropiare mori destule,
sa se intrélase facerea celei din cestione, loculu
cumperatu sa se esarendeze si venitul arendeii sa
fia alu scóleloru — se intielege iéra impartitu fra-
tiesce, dupa cum intielegu ei fratietatea, séu mai
bine dicendu, sa facu a o intielege, cáci pre aiurea
o intielegu alfelu. — Românii primescu propu-
nerea en bloc, si asiá se urméza si astadi. Ce a
facutu intieleginti'a Pianului pre tempulu acéstu actu,
de n'a venitu sa deschida representantiei comunali
ochii, sa o faca atenta la art. de lege 53/1868, unde
in §. 23, asupr'a cáru si prea ven. Consistoriu
archidiecesanu a binevoitu a atrage atentiunea preo-
timei prin unu circulariu, se dice: „in comuna si
orasie locuite de confessiuni diferite, cari au im-
partitu din casele lorú domesticali subventiuni pen-
tru scopuri bisericesci séu pentru óre-care scóla
confessiunale, este de a se face partasia acéstei
subventiuni fia-care confessiune in proportiune
dréptá; séu la art. 38/1868, care prin §. 25 totu
acésta o esprime? ! S'a acceptatu acésta cu atátu
mai multu dreptu, cu cátu unii dintre barbati in-
teligenti se aflau pre acelu tempu chiaru in Pianu,
iéra altii numai in Sabesiu, de unde au potutu in-
fluientiá fórté multu, avendu mai vertosu si rudenii:
parinti, frati, unchi etc. in comitetu si intre jurati.
Inse n'au facutu nimic'a, pentru ca au lipsitu mo-
tivulu celu mai puternicu din diu'a de adi: inte-
resulu personalu.

In tómn'a trecuta comitetulu comunalu a datu
otarulu cu arenda unoru pecurari spre a-lu pasce
preste iérna cu oile, cu unu pretiu de 400 fl. Dlu
adv. I. Munteanu — atunci epítropu alu bisericeii
nóstre gr. or. — din intemplantu se aflá fatia la
acésta siedintia, si sciindu in ce stare misera se
afla scóla gr. or. de aici, propuse, cá comitetulu sa
céda cele 200 fl. ce aveau a le solvi pecurarii in
câte-va díe, scóleloru pentru procurarea requisiteloru
de inveliamentu, si anume 140 fl. scólei ro-
mâne gr. or. si 60 fl. celei sasesci. Comitetulu
primi acésta propunere salutaria cu placere, o aduse
la putere de conclusu, de-si sasiu cei trei presenti
suceau din nasu, cáci nu li placea proportiunea
impártirei, há unulu esí afara si dise pecurariloru,
sa nu se tocmeasca acum, ci se vina alta data, ca
ii voru lasá si mai eftinu.

In prosim'a siedintia, conchiemata de dlu in-
spectoru Franz v. Huttern, densulu prin momele dolci
magulitórie cum si prin pressiune morale aduse pre
comitetulu acolo, cátu 'si nulificá insusi conclusulu
amintitu, carele a-fostu póteca celu mai bunu si

mai dreptu din cáte a adusu, de cându si-a ince-
putu activitatea sea.

Acést'a inca n'a alteratu nici cátu e mai pucinu
pre intieleginti'a Pianului.

Ce facu sasiu in comunele mestecate, unde ro-
mânii suntu in minoritate? Se trecemu numai in
vecini la Petreni si Cáliniu si vomu aflá, ca ro-
mânii nu suntu respectati de locu. In „Wochenblatt“
Nrii. 29 872. cetisem in articulu: „Zur Praxis
der Volksschule“, ca representanti'a comunale din
Birt'a, votádu pentru scóla protestanta de acolo
unu ajutoriu anualu de 600 fl. a ingrititu totu odata
de o impartásire preportionata a ambeloru confessiuni
aflátórie acolo, dádu scólei poporali gr. or. si celei
cath. câte 100 fl. Spre justificarea acéstei propor-
tiuni se dice totu acolo, ca protestantii din Birt'a
solvescu de 9 ori atát'a contributiune de pamentu,
cá confessorii credintiei gr. orientali si de 18 ori
cá cei ai credintiei gr. catholice.

Déca si in Pianu aru fi servitu de norma in
privinti'a acésta contributiunea de pámentu, me in-
doiescu, ca sasiloru li-arú compete 60 fl. din 200 fl.
si româniloru numai restulu de 14 fl. daru vedemu,
ca sasiu nici cu acésta proportiune n'au fostu mul-
tiatiti si românii n'au putut'o sustienea si acésta
chiaru numai din cauza, ca intieleginti'a romána
de aici nu se intereséza de români cum se intere-
séza cea sasasca de sasi, care totu-deun'a a eso-
peratu pentru scopurile lorú bisericesci si scolare
subventiuni din alodiu celu putienu egali cu româ-
nii, déca nu mai mari cá ei Si totusi unu mem-
bru alu comunei nóstre in Nr. 35 alu „Telegra-
fulu romanu“ gramádesce atát'a lauda pre Dlu Piso,
pentru ca s'a opusu voiei Dlu inspectoru, de a
pune notariu pre Schwabulu Haldenvang. Ce e
dreptu Dlu Piso la prim'a privire aru meritá lauda
pentru acésta fapta; déca inse compánimú, ca
densulu a fácut'o acésta cu intentiunea, de a viri
in acéstu postu pre unu veru alu seu, carele, a
ajunsu in acésta statiune, nu aru face româniloru
nici unu serviciu, nici o onóre, fapt'a aceea a den-
sului 'si perde caracterulu de fapta buna pentru
români si laud'a trebeu se ii se denego. Déca me-
rita cine-va laud'a din fii inteligenti ai Pianului,
acel'a este Dlu adv. I. Munteanu.

Deci fia-i disu autorulu acélu articlu: ca
pre-cátu se recere de cu strictetia de o parte, cá
meritulu fiesce cáru'a sa se recunósca, pre atátu
de tare se ne-ferimú de alta parte, cá sa nu abu-
sámu cu laud'a.

Se nu punemu cunna de lauri pre capulu fiasce-
cáru. ce omóra o musea, cáci atunci respectivulu
'si-va intipú, ca a saversitu cine scia ce victoria.
Se nu laudámu pre cine-va fára motivu sufficientu,
cáci acésta lesne aru poté avé acea trista umare,
ca respectivulu se va leganá in desiért'a ilusiune, de
a-se aflá la culmea missiunei sele, pre cându si cele
mai cardinali detorintei ale lui suntu neglese.

Varietáti.

** Societatea de lectura a alum-
niloru dela facultatea teologica din Blasiu, va tiené
astadi la 6 óre dupa amédu „Siedinti'a pu-
blica“.

Blasiu in in 20 Main 1873.

In numele comisiunei aragiatórie:

Iosifu S. Vasilco,
presied. societatii.

Eata si program'a siedintiei publice:

1. Invocarea spiritului sântu, prin corulu semi-
nariuale.
2. Deschiderea, prin Multu On. D. prefectu de
studia Gedeonu Blasianu.
3. „Câte-va trasuri din viét'a episcopului
Ioanu Inoc. Clainu“, discursu de Nicolau Galea
teol. an. IV. rostitu de autoriulu.
4. „Románulu“ poesia de G. Tautu, cántata
de corulu seminariuale.
5. „Transilvani'a“ poesia de D. Ursianu de-
clamata de Ioanu Campianu teol. an. II.
6. „Fantasia“ piesa compusa si esecutata solo
pre violina de Traianu Coutande teol. an. I. cu a-
companiamentu.
7. „Folosulu si confessiunaltatea scóleloru po-
porale“ disertatiune de Vasiliu F. Saltechi teol.
an. IV., celita de autoriulu.
8. „Diorile“ poesia cántata de corulu semi-
nariuale.
9. „Franci'a la an. 1870“ poesia de Iosifu
S. Vasilco teol. an. IV. declamata de autoriulu.
10. „Patriotulu bunu si renegatulu“ dialogu

compusu si rostitu de Teodoru Popu teol. an. II si
Arseniu P. Bonea teol. an. I.

11. „Cuadrilu“ esecutatu de music'a instru-
mentale a alumniloru semin., sub conducerea dlu
magistru de musica M. Cozacu.

12. „Maistoru-strica“ satira umoristica, decla-
mata de Teodoru Crisianu teol. an. III.

13. Inchiderea.

14. „Mersulu ostasiloru români din Basarabi'a“
cántatu de corulu seminariuale

Nr. 126. Plen. Concursu.

La Consistoriulu subsemnatu e de a se deplini
in modu definitivu postulu fiscalulu-lu i pro-
veditu cu salariu anualu de 200 fl. v. a.; unde se
recere, cá fiscalulu

- a) se fia credinciosu alu bisericeii gr. orient-;
- b) se aiba diploma de advocatu publicu;
- c) se aiba cunoscintie sistematice din institu-
tiunile canonice ale bisericeii gr. orientali;
- d) se aiba conduita buna in partea morala;
- e) se locuiesca in Oradea-mare.

Fiscalulu e detoriu a asistá la siedintiele con-
sistoriali in tóte resórtele; a apérá in launtru si
afara drepturile bisericeii, si a procedu din oficiu in
cauzele disciplinare si matrimoniale dupa instructiune.

Cei ce voiescu a imbracá postulu acésta, suntu
pofiti sa-si tramita recursurile la consistoriulu sub-
semnatu pâna la 20 Iuniu vechiu (2 Iuliu
nou) a. c. previedute cu documente despre cualifi-
carea receruta mai susu.

Oradea-mare, 7 Maiu, v. 1873.

Consistoriulu eparchialu gr. or. din
Oradea-mure.

(1—3)
Nr. $\frac{1277}{civ.}$ 1873.

Citatiune edictale.

Prin scaunulu judecatorescu reg din Muresiu
Osiorheiu se face cunoscutu, ca in cauza de esecu-
tiune a fondului episcopului Mog'a contra Ferenz
Horvath din N. Ernye pcto 2600 fl. v. a. c. s. c. ave-
rea nemiscatória a-cestui din urma secestrata prio
judecatoria s. a: tóta averea nemiscatória in comun'a
N. Ernye si pre hotarulu acésta, precum se afla
ca in protocolulu de secestrare si estimatiune, carea
face in pamenturi aratórie 209 jug. 48 \square° , grádina
si fenatie 86 jug. 718 \square° , vii 3 jug. 435 \square° , pa-
siune 13 jug. 739 \square° , locuri de padure 55 jug.
111 \square° , pamentu neproductivu 3 jug. 493 \square° in
pretiulu totalu de 57,465 fr. — se va licitá la
casa subscrisului in comun'a N. Ernye in 30
Iuniu, si 30 Iuliu, de ambele ori inainte de amédu
sub urmatórele conditiuni, ca averea nemiscatória
se va poté vinde laolalta in diu'a prima in pretiulu
estimatu séu si preste acésta; dara a dóga di sub pre-
tiulu acésta, 10 % vadium din pretiulu estimatu
se va platí anticipative, ca dreptulu de proprietate
lu cásciga cumperatoriulu numai prin solvirea deplina
a pretiului de cumperare si ca pretiulu de cumperare
se va solvi in dóne rate egale si anume diumetate
dupa diu'a de licitatiune, cea-lalta diumetate dupa
3 luni impreuna cu 6% interese, ca in casu de
neobservare a acéstoru conditiuni se va ordiná o
licitatiune nóua la rogarea incusatoriului si a credi-
toriloru ipotitari pre spesele cumperatoriului, cându
averea nemiscatória se va vinde si in parcelle sin-
garatice si sub pretiulu de estimatiune si vadiulu
lu va perde in favorulu incusatoriului. —

Conditiunile de licitatiune se potu vedé la acéstu
scaunulu judecatorescu in protocolulu de estimatiune
si in cártile de intabulare.

Totu odata se provóca toti acei creditori ipo-
tecaru, cari nu locuescu lángra acésta judecatoria séu
in apropiarea ei, cá pentru a poté fi representati
la impartire sa-si tramita la acésta jurisdictiune ple-
nipotentiatu si se insinue numele si locuint'a ace-
lor'a pâna la vindere, la din contra voru fi repre-
sentati prin curatorulu, ce se va denumi prin oficiu

Totu asiá se provóca si acei'a, cari credu ca
au dreptu de proprietate séu alta pretensiune, séu
dreptu de prioritate pre bunurile secestrate, a-si tra-
mite inlauntru rogárele lorú de pretensiune in 15 díe
dela diu'a ultima a publicárei edictului, de-si nu a pri-
mitu o incunoscintiare speciale, altmítrinea acésta nu
voru impedecá decurgerea esecutiunei si se voru avisá
singuru la pretiulu de cumperare ce va intrece.

Presiedintele scaunulu
judecatorescu.

Din siedinti'a scaunulu judecatorescu din Ma-
resiu Osiorheiu tienuta in 27 Februaru 1873.

Bonkon,
not.

(2—3)